

BE-A0514_722985_803485_DUT

Inventaris van het archief van het Verbond
van Kringen voor Heemkunde in Oost-
Vlaanderen (1964-2019)

Het Rijksarchief in België
Archives de l'État en Belgique
Das Staatsarchiv in Belgien
State Archives in Belgium

This finding aid is written in Dutch.

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF:.....	3
Raadpleging en gebruik.....	4
Voorwaarden voor de raadpleging.....	4
Voorwaarden voor de reproductie.....	4
Geschiedenis van archiefvormer en archief.....	5
Archiefvormer.....	5
Naam.....	5
Geschiedenis.....	5
Archief.....	6
 BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN.....	 9
Verbond van Kringen voor Heemkunde in Oost-Vlaanderen.....	9
I. Algemeen.....	9
II. Organisatie.....	9
9 - 11 Algemene vergaderingen. 1972-2012.....	9
12 - 14 Bestuursvergaderingen. 1972-2012.....	9
28 - 30 Briefwisseling. 1965-2008.....	11
III. Werking.....	11
33 - 36 Organisatie gowddagen, Provinciale heemdagen. 1965-2012.....	11
33 - 35 Gowddagen. 1965-2000.....	11
38 - 4 Reinaertprijzen. 1973-2009.....	11
41 - 51 Huldiging geslaagde restauraties in Oost-Vlaanderen. 1973-2014.....	12
42 - 47 Academische zitting geslaagde restauraties. 1973-2014.....	12
50 - 51 Geslaagde restauraties in Oost-Vlaanderen. 2004, 2012.....	12
54 - 61 Lessenreeksen ten behoeve van de heemkundige onderzoekers. 1977-1991.....	13
64 - 69 Heemkundige projecten Oost-Vlaanderen. 1979-2004.....	13

Beschrijving van het archief:

Naam archiefblok:
Heemkunde Oost-Vlaanderen 2021

Periode:
1964-2019

Archiefbloknummer:
BE-A0514.3684

Omvang:

- Laatste bestanddeelnummer: 71.00
- Omvang geïndexiseerd: 1.69 m

Archiefbewaarplaats:
Rijksarchief te Gent

Raadpleging en gebruik

VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING

Cf. de schenkingsovereenkomst is het archief openbaar en mag het vrij worden geraadpleegd, met uitzondering van nrs. 27 en 65. Voor die specifieke nummers is de schriftelijke toelating van de voorzitter van Heemkunde Oost-Vlaanderen vereist.

VOORWAARDEN VOOR DE REPRODUCTIE

Voor de reproductie van archiefstukken gelden de voorwaarden en tarieven van toepassing in het Rijksarchief.

Geschiedenis van archiefvormer en archief

ARCHIEFVORMER

NAAM

Verbond van Kringen voor Heemkunde in Oost-Vlaanderen

GESCHIEDENIS

Anno 1964. In de geest van "geschiedenis van mijn dorp" waren op verschillende plaatsen verenigingen bezig met plaatselijke geschiedenis. In de steden waren reeds lang geschiedkundige kringen actief, in de dorpen waren dat vaak heemkundige kringen. Op Vlaams niveau bestond het "Verbond voor Heemkunde", uitgever van het tijdschrift "Ons Heem". De heemkundige kringen van Oost-Vlaanderen zochten steun bij de provincie en kregen er de raad om zich te verenigen in een koepelorganisatie. De provincie Oost-Vlaanderen zou die federatie een jaarlijkse subsidie toekennen. Zo ontstond in 1964 het "Verbond van kringen voor heemkunde in Oost-Vlaanderen". Slechts 7 kringen waren aangesloten: Beveren, Lede, Marka, Mere, de Oost-Oudburg, Wetteren en Zaffelare. Het bestuur werd gevormd door bestuursleden van enkele kringen en externe deskundigen. Albert D'hoker (Mere), Rijkaart Van Gerven (Beveren) en Dr. Wouters (Wetteren) werden bijgestaan door E.H. Jozef De Brouwer (uitgever van diverse studies en voorzitter), Roger De Backer (medewerker provinciebestuur en secretaris), Raf Van den Abeele (bestuurslid Verbond voor Heemkunde en penningmeester). Zij namen de eerste initiatieven die nog steeds actueel zijn in de vereniging: een subsidieverdeling op basis van een activiteitenverslag, een jaarlijkse goudag (thans heemdag) en de onderlinge ruil van de tijdschriften. In 1970 werd de eerste Reinaertprijs uitgereikt en in 1973 werden voor het eerst geslaagde restauraties bekroond. Aan de provinciale subsidie kwam een einde in 2017.

In de loop van de eerste tien jaren groeide het aantal aangesloten kringen langzaam. In die verruimde groep groeide de nood aan meer contact en andere initiatieven. Ook wensten de nieuwe leden meer inspraak in het bestuur. Daarom stelde voorzitter De Brouwer op de goudag van 1976 te Wichelen voor om een nieuw bestuur te kiezen tijdens een vergadering waarin alle kringen zouden vertegenwoordigd zijn. Die vergadering vond plaats in september 1976. De eerste bestuurskern (De Brouwer, De Backer en Van den Abeele) nam ontslag en werd vervangen door Maurits Gysseling (voorzitter), Julien Van Twembeke (secretaris), Robert Ruys en Dirk De Boeck. Vanaf 1977 werd R. Ruys voorzitter en werd gestart met de uitgave van het Contactblad, een tijdschrift voor de bestuursleden van de heemkundige kringen. In datzelfde jaar werd ook de eerste algemene vergadering (de Raadsvergadering) bijeengeroepen. Ze vergaderde een eerste maal in Erpe-Mere. Het Contactblad verscheen voor de laatste keer in 2015.

In 1979 werd de vereniging omgevormd tot een vzw. Vanaf dan zijn er jaarlijks 2 algemene vergaderingen, waarvoor de kringen afwisselend als gastheer

optreden. Het aantal aangesloten kringen was in die periode tot 24 gestegen. De gouddag is het jaarlijks weerkerend hoogtepunt van de werking van het Oost-Vlaams verbond. Hij werd voor het eerst georganiseerd in 1965 te Sint-Gillis-Dendermonde. Dit jaarlijks congres, sinds 2003 Heemdag Oost-Vlaanderen geheten, wordt opgebouwd rond een centraal thema, dat vaak verband houdt met het werkgebied van de kring die als organisator optreedt. Tijdens de gouddag-heemdag wordt sedert 1970 de Reinaertprijs uitgereikt, een onderscheiding die toegekend wordt aan een persoon die zich verdienstelijk heeft gemaakt voor de Oost-Vlaamse heemkunde. Aan de laureaat wordt een beeldje van Reinaert de Vos overhandigd, dat achtereenvolgens gemaakt werd door Frans De Vos (1970-2008), André Boeykens (2009-2013) en Paul Dekker (vanaf 2014). Een kalligrafisch verzorgde oorkonde en een medaille horen eveneens bij de prijs.

Vanaf 1973 deed Heemkunde Oost-Vlaanderen inspanningen om restauraties van historische panden in onze provincie aan te moedigen. Initiatiefnemers van goede restauraties werden tijdens een (twee)jaarlijkse academische zitting gehuldigd om hun gedane inspanningen. Ze kregen bij die gelegenheid een mooie foto van hun eigendom en een oorkonde met de felicitaties van Heemkunde Oost-Vlaanderen. Een overzicht van de bekroonde initiatieven werd gepubliceerd in het Contactblad. Het fraai geïllustreerde boek "Restaureren in Oost-Vlaanderen" (1989) geeft een mooi overzicht van de geslaagde restauraties van de eerste 15 jaar. Het initiatief stopte in 2014. In de eerste decennia nam het Verbond van Kringen voor Heemkunde in Oost-Vlaanderen enkele zeer gewaardeerde initiatieven, die hebben bijgedragen tot de verdere ontwikkeling van het heemkundig werk in onze provincie. Zo werden er in de periode 1977-1991 vijf lessenreeksen georganiseerd voor de actieve onderzoekers. Ze handelden over de meest diverse aspecten van onze studie en werden gegeven door zeer onderlegde historici. Voor de deelnemers was er een handige syllabus.

Enkele groots opgevatte tentoonstellingen te Gent kwamen tot stand door de samenwerking van verscheidene heemkringen en onder de inspirerende leiding van voorzitter Robert Ruys:

-1983: Schatten van Oost-Vlaamse schuttersgilden.

-1985: Aspecten van Oost-Vlaamse gemeenten.

-1989: Tot heil van mens en dier. Populaire heiligen in het bisdom Gent.

Anno 2021 overkoepelt Heemkunde Oost-Vlaanderen 46 kringen die met lokaal historisch onderzoek bezig zijn. Elke kring legt zijn eigen accenten in zijn werking. Voor velen is het uitgeven van een tijdschrift en boeken prioritair, anderen zijn meer bedreven in het organiseren van evenementen en uitstappen. Enkele kringen beheren een eigen documentatiecentrum of een museum en dragen op die manier bij tot het verspreiden van kennis over hun heem. Steeds meer kringen wagen zich op de digitale snelweg door het aanmaken van een website, een elektronische nieuwsbrief of door activiteiten op de sociale media.

ARCHIEF

De documenten aangemaakt voor de werking van de vereniging werden lange

tijd bij de bestuursleden bewaard. Sommigen gaven hun archief door aan hun opvolger, anderen niet. Het thans voorliggend archief werd samengebracht door Frank Coene, Dirk De Boeck, Cyriel De Bruyne, Fons Dierickx, André Roels, Robert Ruys, Luc Van Driessche en Danny Wille. Het archief is dus zeker niet volledig. In de periode 2020-2021 werden de archieven verzameld en geordend in voorbereiding op een schenking aan het Rijksarchief te Gent. Het omvat 71 nummers. De vereniging is op het ogenblik van de overbrenging van het archief nog actief. Er werd voor geopteerd om bestanden te deponeren uit de periode 1964-2012. Uitzonderingen hierop zijn de reeksen die afgesloten zijn. Alle lokale tijdschriften die aan het verbond werden toegestuurd werden overgebracht naar de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience te Antwerpen.

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE IN OOST-VLAANDEREN

I. ALGEMEEN

1	Nota's in verband met de stichting. 1964-1965.	1 omslag
2	Jubilea van 15-20-30-40-50 jaar bestaan, historiek, programma's. 1969-2014.	1 omslag
3	Statuten en statutenwijzigingen. 1977-2013.	1 omslag
4	Huishoudelijk reglement en wijzigingen. 1977-2012.	1 omslag
5	Wijziging van de naam van de vereniging. 2003.	1 omslag
<i>II. ORGANISATIE</i>		
6	Aanvragen van kringen om toetreding. 1968-2014.	1 omslag
7	Ontslag van kringen. 1981, 2009.	1 omslag
8	Lijsten van aangesloten kringen. 1981, 1988-2005.	1 omslag
9	9 - 11 ALGEMENE VERGADERINGEN. 1972-2012.
Feitelijke vereniging. Notulen. 1972-1976.	1 omslag
10	Vzw. Notulen. 1977-2000.	1 pak
11	Vzw. Notulen. 2001-2012.	1 pak
12	12 - 14 BESTUURSVERGADERINGEN. 1972-2012.
Feitelijke vereniging. Notulen. 1972-1976.	

		1 pak
13	Vzw. Notulen. 1977-2000.	1 pak
14	Vzw. Notulen. 2001-2012.	1 pak
15	Jaarverslagen van de vereniging. 1979-2012.	1 pak
16	Bestuur: verkiezingen, kandidaturen, ontslagen. 1981-2012.	1 pak
17	Persoonlijke gegevens van bestuursleden en Oost-Vlaamse heemkundigen doodsprentjes, rouwbrieven. 1984-2019.	1 omslag
18	Huisvesting voor het Verbond. 1994-2005.	1 omslag
19	Website, afdruk situatie september 2003. 2003.	1 omslag
20	Financieel jaarverslag, jaarrekening van de vzw. 1979-2012.	1 omslag
21	Begrotingen van de vzw. 1977-2012.	1 omslag
22	Provinciale subsidie en briefwisseling. 1964-2012.	1 pak
23	Subsidie van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. 1978-1991.	1 omslag
24	Verdeling van de provinciale subsidies onder de aangesloten kringen. 1964-2007.	1 pak
25	Taks op de successierechten. 1986-2001.	1 omslag
26	Enkele facturen Reinaertbeelden. 1982-1988.	1 omslag
27	Gerechtelijke vordering ten laste van de penningmeester. 1982-	

	1991.	1 omslag
28	28 - 30 BRIEFWISSELING. 1965-2008. Feitelijke vereniging. 1965-1976.	1 omslag
29	Vzw. 1977-1990.	1 pak
30	Vzw. 1991-2008.	1 pak
31	Verzekering voor de vrijwilligers van de aangesloten leden. 2008	1 omslag
32	Contacten met Verbond voor Heemkunde en Heemkunde- Vlaanderen. 1967-1995.	1 pak
<i>III. WERKING</i>		
	33 - 36 ORGANISATIE GOUWDAGEN, PROVINCIALE HEEMDAGEN. 1965-2012.	
33	33 - 35 GOUWDAGEN. 1965-2000. 1965-1976.	1 pak
34	1977-1990.	1 pak
35	1991-2000.	1 pak
36	Heemdagen. 2001-2012.	1 pak
37	Hulde aan bestuursleden met 25 jaar dienst (oorkonde, plaket). 2004-2005.	1 omslag
38	38 - 4 REINAERTPRIJZEN. 1973-2009. Kandidaten huldeteksten, krantenknipsels. 1973-1990.	1 omslag

-
- 39 Kandidaten huldeteksten, krantenknipsels. 1991-2011. 1 pak
- 40 Bestellingen Reinaertbeelden en medailles. 2008-2009. 1 omslag
- 41 41 - 51 HULDIGING GESLAAGDE RESTAURATIES IN OOST-VLAANDEREN. 1973-2014.
Briefwisseling, uitnodigingen, commissieverslagen. 1973-1985. 1 pak
- 42 42 - 47 ACADEMISCHE ZITTING GESLAAGDE RESTAURATIES. 1973-2014.
1973-1982. 1 pak
- 43 1985. 1 pak
- 44 1986-1990. 1 pak
- 45 1991-1995. 1 pak
- 46 1996-2000. 1 omslag
- 47 2001-2014. 1 omslag
- 48 Overzichtslijsten bekroonde restauraties. 1973-1994. 1 omslag
- 49 Publicatie *Restaureren in Oost-Vlaanderen*. 1989. 1 omslag
- 50 50 - 51 GESLAAGDE RESTAURATIES IN OOST-VLAANDEREN. 2004, 2012.
2004. 1 doos
- 51 2012. 1 doos

1 pak

66 Project spoorwegen. 1980-1981.

1 pak

67 Project Volksverhalen verzamelen. 1982.

1 omslag

68 Project Schelde-Durme, publicatie Oost-Vlaamse gemeenten. 1985-1986.

1 omslag

69 Project Klein Monument in Oost-Vlaanderen. 2003-2004.

1 omslag

70 Landdagen ingericht in samenwerking met Heemkunde Oost-Vlaanderen, uitnodigingen en programma's. 1979-1994.

1 omslag

71 Contactblad: driemaandelijks tijdschrift voor bestuursleden van Oost-Vlaamse Heemkringen. 1977-2015.

1 doos